

NAROČNINA
 Celoletna \$2.-
 Polletna \$1.25
 Chicago celo leto \$2.50
 Inozemstvo \$3.75

SUBSCRIPTION
 One Year \$2.00
 Half Year \$1.25
 Chicago one Year \$2.50
 Europe \$3.00

EDINOST

OD BOJA DO ZMAGE

VINCIT OPINIA VERITAS

SI DEUS NOBISCUM QUIS CONTRA NOS

PISARNA
 49 W. 22nd St.
 Chicago, Ill.
 Telephone Canal 98.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

Nesloga tlači

Naslikal
 J. J. JERICH

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO ILLINOIS, UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

VOLUME VI. LETO

SOBOTA, JULIJA 31. 1920.

ŠTEV. (NO.) 42.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burlison, Postmaster General.

NESREČNA POLJSKA.

Za danes, 30. julija, bi imel prenehati boj med boljševiki in Poljaki. Toda mesto tega so boljševiki z novo silo napadli Poljake okrog Grodno. Vsa znamenja kažejo, da hočejo s silo uničiti Poljsko.

Tako se zdi, da je odgovor Rusije Poljski bilo samo norčevanje. Ruski boljševiki hočejo najbrže zasesti Varšavo in od tam narekovati mir Poljski, ki bode — boljševiški terorizem.

Vsa Poljska sedaj uvideva velikansko napako, katero je naredila, toda prepozno je. Vendar eno je gotovo, da je ta nesreča zjediniła celo Poljsko, da so vse stranke zedinjene v obrambo dežele.

Zavezniki in Poljska.

Zavezniki bi morali sedaj priskočiti na pomoč Poljski. Pa mislite, da so to storili? Kaj še? Anglija kolje Irce, Italija preganja Jugoslovane, Francija sama, ki je edina še poštna pa sama ne sme. Da ko bi Poljska ne bila katoliška država in bi ne držala s papežem! Vse bi bilo dobro! Kako bi hoteli prostožidarji ji na pomoč. Tako? Naj jo vničijo! Zakaj je pa...? — Saj veste? Ali je še kaj pravice na svetu? — Nič! Dokler je svet ne bode dobil po glavi, se ne bode zmodroval.

Komisija zaveznikov priporoča: 1. naj se nemudoma pošlje Poljski dovolj orožja, 2.) naj se ji pošlje 600 francoskih in 200 angleških častnikov 3.) naj se poljska vojska popolnoma preuredi.

TURŠKO — ITALIJANSKA ZVEZA.

Prva seja "Turko — Italijanske Lige" za osvobodjenje Italijanskih ozemelj izpod sužnosti Francoske in Angleške, se je vršila te dni v Berlinu. Nova liga ima svoje podružnice na Reki (?) v Rimu, v Moskvi in Avstriji.

TOWNLEY OBSOJEN.

Townley, vodja takozvane non-partisan lige, ki je komunistična stranka pod napačnim imenom je bil obsojen v Fairmontu, Minn., ker je ščuval proti vladi med vojsko Z njim je bil obsojen tudi organizator te lige Jos. Gilbert. Oba morata sedeti devetdeset dni. Aperilirala sta na najvišje inštanče, kjer je bila pa sodba potrjena.

Non-partisan liga je ona liga, ki je tudi med slovenskimi farmarji v severni Minn., hotela na premeten način dobiti članov.

CHICAŠKI ŽUPAN TOŽEN.

Državni pravdnik Stuart je uložil pri mestnem sodišču osebno tožbo proti županu Thompsonu radi \$247.65 davka, katere dolguje župan kot bankir mestu in katerega noče plačati.

ČITATELJEM IN PRIJATELJEM.

Kakor ste čitali, obsodili so nas kot pohujševalce mladine. Iz priznice je slovenski duhovnik Rev. Venceslav Šolar O.S.B. opozarjal na Pohujšljivost našega lista in to potem izrabil "Amerikanski Slovenec" v znamenje svojega sovraštva proti našemu listu. Mr. Zupan urednik "Glasila" je smatral ta napad tako važnim, da ga je priobčil na prvo stran in na prvo meto

Gre se za članek "Spoštuj ženo — spoštuj dekle" katerega smo ponatisnili iz Ljubljanske "Mladosti", glasila katoliške mladine v Sloveniji. Spisal ga je duhovnik in vseučilišni profesor, priobčilo ga je glasilo katoliške mladine, kjer vendar vedo, kaj je za mladino in kaj ni. Tukaj ga je pregledal in potrdil naš censor.

Mi se ne bomo zagovarjali prav nič, ker se ne čutimo krivih, temveč apeliramo na vas, dragi čitatelji in prijatelji in vaš zdrav razum. Vzemite še enkrat dotični dve številki v roke in prečitajte članek in potem so dite sami; ali je res ta članek tolik strašen smrtni greh, da se nas mora tako podlo napasti iz priznice in v katoliških listih? Ali je res tam le pičice pohujšliverga?

Pri tem nam pride v spomin "rdeča brošurica" in ljubljanski škof Jeglič. Se še spominjate, kakšen strašen krik so zagnali v starem kraju in v Ameriki radi nje? Se še spominjate, kako so metali v blagega apostolskega moža blato in ga imenovali pohujševalca ljudstva?

Danes? Še teh brezvercev je sram in vsi vemo! da je ljubljanski škof storil nezmerno dobro delo, da je izdal to brošurico. Sami jo dajemo v roke ženinom in nevestam; in koliko dobre ga je že storila ta knjižica! Kako potrebna je zlasti za Ameriko, kjer nimajo slovenskega duhovnika! In vendar tolik krik, tako strašno napadanje blagega moža, ki jo je spisal.

Pri tej naši aferi nas ni napadel kak brezverec, temveč katoliški duhovnik, sobrat. Mi mu odpuščamo. On naj poravnata stvar samo s svojo vestjo in s svojim Bogom.

Na vas, dragi naročniki, pa apeliramo, da sami presodite, ali smo zaslužili to brco ali ne, ali je ta gonja upravičena ali ne. Gre se očitvidno samo za pripravo na konvencijo.

Mi pa rečemo Rev. Venceslavu Šolarju kakor Am. Slovincu kakor "Glasilo to le;

Mi vemo in oni vedo, da nismo krivi. Mi vemo, da smo jim samo na poti s svojimi dosedanjimi vspehi. Vsi vedo, da si je podjetje A. M. stekla velikanskih zaslug za katoliško življenje Ameriških Slovincov, da pa je za to zelo vsikdar le brce in nasprotovanja, da, kolikor več je žrtvovalo in storilo, toliko bolj je bilo preganjanje.

Vendar mi pa tudi vemo, da je bila do sedaj že celih 12 let Marijina pomoč vidno z nami, kajti nemogoče je misliti, da bi kako podjetje moglo vkljub tolikemu nasprotovanju tako napredovati, kakor je naše. Zato pa vemo, da tudi to zadnje in ne zadnje preganjanje ne bode našemu podjetju škodilo, temveč ga bode šele bolj utrdilo, med slovenskim katoliškim ljudstvom, posebno pri tej aferi, ko se vsakdo lahko sam na svoje oči prepriča o naši nedolžnosti in o veliki novi krivici, katera se nam godi.

Dragi naročniki, posebno vi č. gg. duhovniki pa prosimo, da blagovolite izraziti pismeno, če tudi samo zaupno nam, kaj Vi mislite o tej novi krivici.

Mi bomo šli pa naprej prav tako neustrašeno in odločno, kakor do sedaj. Ti novi viharji se bodo polegali, nastala bo zopet lepa tišina, čolnicek "Ave Marija" bode pa dalje pljul za svojo zvezdo vodnico "Morsko zvezdo!"

Urednik "Ave Maria"

FARMARJI NA POSVETOVANJU.

V Chicago so se te dni zbrali zastopniki vseh večjih farmerskih organizacij, da se posvetojujejo, kako bi vzeli poljske pridelke iz rok raznih trustov in izkoriščevalcev in bi jih mogli sami prodajati naravnost odjemalcem.

CENE SLADKORJU.

Cene sladkorja so padle na 22c. Pretečeni teden je namreč prišlo iz Java 19 milijonov funtov sladkorja. Bo že!

ŠIRITE LIST "EDINOST".

SEŽIGANJE MRLIČEV.

V Japonski zbornici so predložili predlogo, po kateri se zahteva, da se ne sme mrliča pokopati nego po 70 urah po smrti. Dr. Matsuchita trdi, da ve, da je bilo v krematoriju, katerega je on vodil skozi dvajset let, 7 oseb živih sežiganih. Bile so razglašene za mrtve in so jih pripeljali v krema. Toda ko so prišla trupla v dotiko z ognjem so "mrtvi" strašno zakričali. Vendar bilo je prepozno jih rešiti. Japonski zdravniki se upirajo tej postavi, češ, da je to udarec njih znanosti.

ŠHITE LIST "EDINOST"

CHICAGO MESTO MORILCEV.

16 morilcev je bilo v Chicago obsojenih od 1. maja letos na vislice. To je silno žalostno spričevalo za Chicago in kaj takega še ne pomni zgodovino kakega mesta.

Pretečeni teden je bil obsojen 16. morilec na vislice, neki Gene (Zini) Geary, ki je vstrelil v nekem salonu popolnoma nedolžnega človeka, katerega niti poznal ni, nekega Harry Rakas.

Ta nesrečni in propadli človek je bil popolnoma podivjan in zverinski. Človeka ubiti mu je bilo toliko kakor mački umoriti miško — igrača. Kakor pravijo, je Geary irskih katoliških starišev, ki so pa odpadli od vere in niso otrokom dali vzgoje, kakor veliko slovenskih starišev dela.

Geary je bil znan kot hudoben človek. Prvič je bil aretiran l. 1913 v zvezi z umorom nekega uradnika Jim mi Kellya in bil oproščen. Kmalu potem je bil zopet še isto leto aretiran v zvezi z umorom John Knora. L. 1914. ko je bil zopet tukaj oproščen, je pa nastopil naenkrat kot rdeči voditelj delavstva. Izdal se je za socialista in delavskega prijatelja in voditelja. Kot tak je imel pri uniji težave z nekim James Gilbertom Videl je pač, da koliko je "grafta" — "goljufij" pri delavstvu in kako lahko se da skubiti.

V naslednjih mesecih je bil aretiran nič manj kot šestkrat radi raznih pretefov, kjer je streljal in več oseb obstrelil. Kmalu na to je začel svoj salon s "cabaretom" kjer je nadaljeval svoje diabolsko delovanje za koristi (?) delavstva. Vselej kadar je bil pa aretiran, znal se je izmuzati iz rok postave. Lansko leto meseca novembra je bil pa zopet obdolžen umora nekega voznika "Yellow Cab" Co. Bil je pred poroto radi umora prve vrste. Toda zopet se je znal izviti, da ga je porota oprostita krivde. Tedaj je pa državni pravdnik protestiral proti njegovemu oproščenju in zaklical porotnikom, ki so ga oprostili; "Možje! Zapomnite si! Samo nekoliko tednov, pa bode ležala v kaki ulici mrtva nova žrtev tega zverinskega človeka, ako mu dovolite, da sme tak človek prost hoditi po mestnih ulicah."

In res 27. maja je padla nedoljna žrtev Harry Rakas. Sedaj ga je zadela roka pravice in čakajo ga — vislice. Njegov odvetnik je naznanil sicer novo obravnavo, vendar dokazi so tako jasni, da se ne bode dalo utajiti.

Ko so mu naznanili izid bravnave in mu je sodnik Sabbath povedal, da ga je porota "spoznala krivim" in bode njegova kazen, da "bode visel na vislicah" se ni zganil. Še le ko so ga odpeljali izpred sodišča — je začel uvidevati, da je sedaj prišlo za res.

Premogariji štrajkajo.

450 premogarijev v okolici Peoria Ill. je šlo na stavko. Nezadovoljnost plačo in delavskimi razmerami so uzrok stavke.

NESREČNA POLJSKA.

Poljska, kolikor pač z njo sočustvujemo, se je skazala nevredno svoje svobode. Komaj osvobodjena, se je že polastila želja po več zemlji. Spustila se je v vojsko z Rusijo in — izgubila. To je naravno!

Rusija je skranjo nezadovoljna z boljševiško vlado. Toda ko so Poljaki uredili v deželo, združili so se vsi elementi v odločen odpor, kakor so Italijani največ pomagali k našemu Jugoslovanskemu zedinjenju, tako so Poljaki pomagali s to vojsko samo boljševikom.

Jugoslavija bi se bila prve mesece razbila, ko bi Italija ne bila upadla v Jugoslavijo.

Zato bi bilo veliko bolje in lepše za Poljsko, ko bi se bila zadovoljila z mejami, katere je dobila, skušala naj bi se spraviti z Rusini in Litvini, sploh pokazala naj bi se bila kot veliko dušno državo plemenitih značajev kar bi ji silno velik vpliv pridobilo, kar je pa najglavnejše obvarovalo bi jo bilo tega sramotnega in škodljivega poraza.

ITALIJA SE BOJI VSTAJENJA "AVSTRIJE."

(Po Chicago Daily News.)

Italijani so se začeli resno bati, ker so baje izvedeli, da poskuša Francija pomagati, da se stara Avstro-Ogrska poživljuje v novi moderni obliki "podonavske federacije", Rimski list "Epoca", pravi, da je Italija zgu bila svoj vpliv na Poljskem, v Čehoslovakiji in v Mažariji; prišla je v sovražno razmerje z Jugoslavijo in Grško, pri tem pa mora gledati, da vstaja nevarnost, katero je zmaga že bila odstranila."

Povod temu strahu je dalo poročilo, da je nameravala Francija dati posojilo Mažarski v zameno za te že leznicne po Mažarski. Te železnice so izvrstno izpeljane in Italija silno veliko lahko izgubi, oziroma vse ukradene luke, Trst, Reka, Zara, vse bode brez pomena, ako bode mogoče ceneje upvažati ali izvažati skozi Francijo. Že sedaj se srednje evropski izseljenci in trgovci raje poslužujejo Havre, kakor pa veliko bližjih laških luk, da raje, kot Trsta. Na ta način bode Francija dobila v svoje roke dovoz surovin v srednjo Evropo, na kar so Italijani računali.

Mažarska v sedanji obliki kakih železnic niti ne potrebuje, ker nima trgovine in ne industrije. Edina tolažba za Italijo je ta, da Francoska ne more več tako naravnost podpirati Jugoslavijo, kakor jo je do sedaj, ako bode podpirala Mažarijo. Vendar pa je očitvidno, da je ta korak Francije v nezmerno korist Jugoslaviji, ker kaže Italiji, da se jako moti, če misli, da bode uničila Jugoslavijo ako ji ukrade Trst in Reko. Vse naj pokrade, pa vse bode morala z obfeti vrtniti, ker ukradeni blago nima teka.

ŠHITE LIST "EDINOST"

PRIMATE TATU.

(Nadaljevanje.)

Stara pesem.

Enkrat je živel tam v daljni deželi nek nenavaden človek kakršnega ni bilo ne pred njim, ne za njim. Knjižice, ki o njem govore, pripovedujejo da je bil izredno blag in moder, sama dobrota; hodil je okoli povsod le dobrote deleč. Morda ste že kaj slišali o njem? Ime mu je bilo Jezus Kristus.

Prigodilo se je pa, da sta stala enkrat pred sodnikom on in neki človek, ki pa ni bil najboljši, še ubijalec je bil. Ime mu je bilo Baraba. Pred sodnim dvorom, ki je bil na planem, je bila velika množica ljudstva. Tedaj jih — kakor proročnik — vpraša sodnik: "Koga naj vam izpustim, Kristusa ali Baraba?" Kakor iz enega grla so zakričali vsi; "Baraba!" "Kaj naj pa naredim s Kristusom?" "Proč z njim! Križaj ga!" se je razleglo po obširnem dvorišču.

Cudovit prizor! Najmodrejši in najsvetejši mož, Bog-človek — na tehtnici z navadno barabo... In baraba zmaga, soglasno zmaga! Kristus pa propade, sramotno propade! Niti enega glasi ni dobil...

To je ponosno korakal Baraba izpred sodišča in si mislil: Smo pa še nekaj! Imenitno! Ali ste videli? Vsa mestna gospoda se je zame potegnila! To je bila sreča zame, da sem prišel skupaj z enim, ki je še večji hudobnej kakor jaz. Naj se le zvija na križu! Prav mu je. Mi si ga bomo pa še kak polič privoščili na ta račun.

Kristus pa je stal tam napol nag, zvezan — osramočen — Ni ga bilo človeka, ki bi bil eno besedico zanj spregovoril. Obsojen, zavržen — zgubljen. Najbolj zavržena duša na svetu. Visel boš —

Baraba, ubijalec, prost — Kristus sama dobrota, pa gre na križ!... Neverjetno — in vendar res!

Ta čudovita zgodba se pa v nekoliko spremenjeni obliki od takrat dalje ponavlja zopet in zopet — skoz vsa stoletja.

Isti Kristus je imel tudi nekaj prijateljev, ki so jih imenovali njegove učence. Tam je naročil, naj si izberejo po potrebi zopet drugih učencev. In tem prijateljem svojim je nekega dne povedal tole malo veselo novico: "Kakor so mene sovražili, bodo tudi vas. Ko bi bili vi od sveta, bi vas svet kot svoje ljubil, ker niste od sveta, vas bo svet sovražil. Sovraženi boste zaradi mojega imena od vseh narodov. Iz shodnic vas bodo metali. Pride celo ura, ko bo vsak, kdor vas umori, me-

nil da Bogu puvo stori." In še več podobnega jim je napovedal: "Vi boste žalovali svet pa se bo veselil..."

In tako tudi vedno bilo. Tertulijan, cerkveni pisatelj tretjega stoletja piše: Če Tibera prestopi svoje bregove, če je potres, uima ali karkoli hudega, vsega so krivi kristjani in razlega se klic: Christianos et leones! Kristjane levom v žrelo — Pa že tudi pred Kristusom je bilo tako. "Kateraga izmed preročnikov niso kamenjali vaše očetje?" je vprašal Kristus Jude.

Kar so bili med pogani kristjani, to so med današnjo družbo duhovni. Karkoli se zgodi hudega, vsega so krivi ti — Neverjetno in vendar res! Kdo bi si mislil, da bodo naši ljudje tujcem, ki so vojske res krivi, ki so naše ljudi nečloveško mučili, naš narod hoteli iztrebiti — vse pozabili vse odpustili, nikdo nezabavlja zoper nje, vse je tiho. Srd in sovraštvo se razliva samo na domače ljudi, rojake, sinove lastnega naroda, ki so našemu ljudstvu vendar mnogo dobrega naredili. Na te pa ne vedo, kaj bi vse gregega nanje zmetali.

Kakor očitajo zdaj duhovnom vojsko, tako so Kristusu, da ljudstvo šunta in brani davke dajati. Vsaka beseda, ki se da narobe obrniti, se pograbi in narobe obrne.

"Iz shodnic vas bodo metali." Kdo se ne spomni teh besedi danes, ko vse križem kriči: Duhovna ne! Duhovnika proč! — Društva in naprave, ki so jih duhovni ustanovili in vodili, mečejo zdaj duhovne ven. Vsaka baraba je dobra, samo duhovna ne! Seveda omadeževali bi se, ko bi se bratili s takimi zavrženimi ljudmi!

Neverjetno! — a nič novega. Stara pesem, ki se poje že več tisoč let! "Ljudstvo moje, kaj sem ti storil?"

Na veliki petek se berejo pri cerkvenem opravilu takimenovana 'očitanja', kjer trpeči. Zveličar bridkotoži nad nevaležnostjo Judov: Ljudstvo moje, kaj sem ti storil, ali sem te žalil? Povej mi! Kai bi ti bil mogel še storiti, pa nisem storil? Jaz sem te izpeljal iz Egipta, ti pa si mi pripravilo krž. Jaz sem te nasiceval z mano v puščavi, ti pa si me bilo z biči in udarci. Jaz sem te napajal z vodo iz skale, ti pa si me napojilo z jesihom in žolčem, itd.

Podobno bi smeli vovoriti in tožiti tudi slovenski duhovniki; Ljudstvo naše, narod slovenski, kaj smo ti storili, da nas tako črtiš? Ali niso bili duhovni prvi učitelji slovenskega ljudstva, ne samo v verskih resnicah, ampak tudi v svetnih vedah? Kdo je ustanavljal in vodil prve šo-

le? Kdo prvi budi Slovence k narodnemu življenju? Kdo nam je branil naše narodno mejo? Kdo nam je rešil prekmurske Slovence? Kdo največ trpi pod italijanjskim jarmom? Koga imajo Italijani najbolj na piki in prežijo nanj? Koga odvajajo v ujetništvo na Sicilijo in Sardinijo? Koga če ne v prvi vrsti duhovnike? Koliko jih še zdaj tam ječi!

(Dalje prihodnjič.)

Umrli je v Ljubljani 4. t. m. Ivan Bonač, tovarnar in trgovec, star 74 let. Pred 36. leti je začel s skromno knjigovoznico; njegovo delo je bilo najboljšo — S solidno postrežbo si je pridobil zaupanje občinstva. Poleg knjigovoznice in male prodajalne pa pirja je ustanovil kartonažno delavnico, iz katere je postala tovarna. Bil je dobra duša, blagega srca in solidnega značaja, zato je bil obče priljubljen. N. v. m. p.

Regent Aleksander in perica. Na poti proti celjskem kolodvoru praša priprosta perica precej glasno svojo družbo, ko je ravno mimo korakal Aleksander v svojem sijajnem spremstvu; kateri je Aleksander? Regent čuje te besede, se prijazen posmeje seže perici v roko in pravi; Jaz sem Aleksander! Presenečeni ženski se je neznansko dopadla Aleksandrova prijaznost Ni pač bila v Belgradu, kjer bi imela priliko videti, kako občuje narod s svojim regentom po domače, pa spoštljivo — zaupno.

Italija in Albanija. Iz Rima poročajo, da Italija priznava albansko vladu v Tirani. Zapustila bo celo Albanijo z Valono vred, in se ne bo več vmešavala v albanske razmere. Razumljivo; grozdje je previsoko in prekislilo, je rekla lisica pri slovesu.

Jugoslavija in Karadžorževići. S potovanjem regenta Aleksandra po Hrvatski in Sloveniji je Jugoslavija lahko zadovoljna. Saj je bilo celo potovanje najsijajnejša manifestacija narodnega edinstva, potrditev državne enotne misli. Regentova pot je razkrila tako močne korenine vjedini našega troimenskega naroda, da so morali obupati nad vspehom razdirajočega dela frankovci in radičevci na Hrvatskem, pa redki avstrijski mej Slovenci. Slovenec in Hrvat sta pokazala v mestu in na deželi, da sta Jugoslovana z dušo in telesom, da ji-

ma ni škodoval strup avstrijske in mažarske peklenske politike hujskajnja in razdvajanja. Da je pozdravljaj seljak v nekdanj frankovsko — radičevski zagrebški okolici s takim navdušenjem nekdanj samo srbskega "kraljeviča," da je sprejel kmet v zavedni katoliški Sloveniji s tako izkrenostjo princa iz pravoslavne rodovine, to je vsekako tako sijajen in tako pomemben uspeh, da bi si ga ne upali pričakovati že tako kmalu po preobratu. In to posebno če pomislimo kako žalostne političke razmere je mej tem časom videla Jugoslavija; če vpoštevamo napake, ki so jih delali vso to dobo nad narodom njeni strankarski politički voditelji. Pojavi ob regentovem potovanju so najlepši dokaz, da tako ne sprejema narod regenta, ki nima iskrene volje za vjedinenost. Jugoslovani vseh teh plemen so si že danes tudi po čustvih bližej, nego so si razna nemška, ali celo italijanska plemena po dolgih desetletjih skupne državnosti.

Sijajni potek regentovih dni je silno učinkoval na inozemstvo, Italijani besne, Francozi se čudijo, Avstrijci na tihem ječe. Jugoslovanska valuta se dviga. Jugoslavija se krepi, raste, razvija.

Italijani — zajci. Blizu demarkacijske črte se je pred kratkem vežbal oddelek jugoslovanskega orožništva. Pomotoma je prekoračil črto pri hribu sv. Barb. na Gorškem. Tu je bil nastanjen oddelek arditov. Komaj zagledajo ardit jugoslovanske vojske, začno bežati na vse kriplje, nekateri dvignejo roke v znamenje predaje. Naši orožniki se čudijo temu, toda še predno se morejo dogovoriti, pridejo trije drugi oddelki italijanskega vojaštva s strojnimi orožji in znamenje predaje. Mej tem je prišel na lice mesta poveljnik orožnikov, častnik in našel v zadregi celo družbo, ki ni vedela, kako in kaj Pojasnil je Italijanom, da so se brez vzroka predali; z odprtili nstmi so le-ti poslušali svojo blamažo. Poveljnik se z ironičnem nasmehom opraviči za svojo četo, ker je potoma zašla na italijanska tla in tako prestrašila italijanske zajce.

Na belgrajskem vseučilišču so otvorili pravoslavno bogoslovno fakulteto. Do sedaj se je pravoslavna vi-

ša duhovščina izobrazovala na protestantovskih vseučiliščih v inozemstvu Nemčije, in je tej izobrazbi primerno sodila katoliško duhovščino. Lastna bogoslovna fakulteta je prvi korak k zblizanju vshodne in za padne cerkve v Jugoslaviji.

O francoskem ministru Corbiere za časa Ludvika XVIII. se pripoveduje, da je vedno imel na pisalni mizi pred seboj denarico in tobačnico. Tudi pri sejah in navzočnosti kralja ni pustil te navade. Ko je nekoč zopet vlekkel to boje iz žepa, mu reče kralj; "Zakaj si neki vedno prazniti žepi?" Minister ni bil v zadregi za odgovor; "Sire, mislim, da je vendar bolje, da si ministri praznijo žepa, kakor pa če bi se jim očitalo, da si jih polnijo." "Kralj ni vedel odgovora na to."

Socialno-demokratski pojmi o verstvu. — V Gosse na Zg. Štajerskem je zahteval tamošnji socialistički župan od župnika veseliški davek od procesije na Presv. Rešnjega Telesa dan, ker je pri slovesnosti sodelovala tudi godba. Značilno za bodočnost, o kateri pravijo rudeči, da je — socialistiška.

Mirno boste spali.

Spanje je pogoj počitka živčnega sistema, med katerim se obnovi energija, ki se je porabila v urah čučenosti. Noč brez spanja je največja muka, posebno po leti. K sreči pa naj je bil dan se slabši, spali boste mirno, ako vzamete predno greste spat Trinerjev American Elliksir of Bitter Wine. To sredstvo očisti čreva, ustavi tvoritev plinov, pospešuje prebavljenje in ko zjutraj vstanete, boste polni nove energije. Vendar pazite, da dobite pravo sredstvo. Naša trgovska znamka "Triner American Elliksir of Bitter Wine — Grenko vino" je bilo registrirano v uradu za patente v Washingtonu, D. C. 2. januarja 1906 ali pred več kot 14. leti in zdravilo samo, pijača v svoji stroki, je bilo preneseno na ameriški trg pred 30. leti. In danes je tako neomajeno, kakor je bilo prve dni zato zahtevajte Trinerja! Vprašajte svoje drugiste ali pa trgovce z zdravili o Trinerjevih zdravilih, on sam vam bode rad pojasnil. Joseph Triner's Co., 1333 — 45 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

VAŠA OBLEKA

bo zgledala kot nova ako jo prinesete nam čistiti, barvati ali popraviti. Mi tudi Vašo staro obleko preuredimo po novi modi.

FRANK'S DRY CLEANING CO.
Telefon: Central in Rosedale 5694
Delavnica in urad
1361 EAST 55th ST.
nasproti Lake Shore Banke.
COLLINWOOD — PODRUŽNICA
15513 WATERLOO RD.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Natresite ga v svoje čevlje.

Da Josežete za svoje boleče, žgoče in srbeče noge zaželen komfort, in da ustavite neprijetno potenje in duh, ki nastaja iz tega, natresite v svoje čevlje in nogavice

Severa's Foot Powder

(Severov Prašek za noge). Ta prašek pomaga, če vas bole noge, suši vlago in drži vaše noge suhe in v komfortu. Dobite pri vašem lekarniku. Cena 25c 1c davka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Telefon: Canal 6319.

MATH KREMESEC

mesar

Priporoča Slovincem in Hrvatom mojo dobro in okusno mesnico.

Vsaki dan sveže meso, kakor tudi

— prave kranjske klobase —

doma delane vedno na razpolago.

1912 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Društvo Sv. Frančiška Seraf. G. S. K. Jednote ima svoje seje vsako drugo soboto v mesecu na 2 St. Mark's Place New York, N. Y. Sprejema člane od 16-50 leta za zavarovalnino \$250.00, \$500.00 in \$1000.00 in bolniško podporo. Zavedni rojaki, pristopite k temu prekoristnemu društvu, ki je eno izmed najagilnejših v New Yorku.

Pripravite se za neodvisnost

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelek v Kasper State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe prilike in vspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postali boste samozavedni.

Conservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanajst milijonov dolarjev.

KASPER STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

Varna banka, kamor nalagate svoj denar.

Da ugodimo onim, ko ne morejo priti med deveto uro zjutraj in do petih zvečer, zato bo ta banka odprta ob pondelkih in sobotah do pol devetih zvečer.

PODPIRAJTE MOŽA, KI VAS PODPIRA.

FRANK SUHADOLNIK

Veliko stori za "Ave Maria" in "Edinost," zato ker je navdušen za katoliški tisk.

On je zastopnik za ta dva lista. Rojaki, ali ne mislite, da tak mož zasluži, da kupujete pri njem on ima VELIKO ZALOGO OBUVAL.

Ljubeznjiva in točna postrežba

6107 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO.

KRIŽARJI.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Spisal: H. Sienkiewicz.

Poslov.: Podravski.

(Dalje.)

Shod v Raciažu, na katerega se je napotil kralj po Telovem, ni bil tako srečen ter se ni odlikoval s tako uspešno rešitvijo nekaterih poslov, kakor oni, ki se je vršil na tem mestu dve leti pozneje, na katerem je dobil kralj nazaj dobrzinsko zemljo, katero je bil Opolčik na izdalski način odstopil Križarjem. Jagiello je dospel tako razdražen vsled opravljane, s katerim so ga blatili Križarji po zapadnih dvorih in celo v samem Rimu ter ob enem tudi jezen na nepoštetnost križarskega reda.

Veliki mojster se ni hotel spuščati v dogovor o Dobrzinu, in njegovi dostojniki, kakor tudi on sam, so dan na dan ponavljali Poljakom; Mi nočemo vojne niti z vami, niti z Litvo, toda Žmudska je naša, ker nam jo je dal sam Vitold.

Obljubite nam, da mu ne boste pomagali, pa se naša vojna z njim kmalu konča, potem pa se hočemo razgovarjati o Dobrzinu in podeliti vam več predpravice.

Toda kraljevi svetovalci, ki so imeli zdravo in bistro pamet ter so poznali križarske zvijače, se niso dali prevariti. "Kadar vam zraste moč, pa postanete še predrznejši," so odgovorili velikemu mojstru. "Vi pravite, da vam ni mar za Litvo, vseka-kako pa hočete posaditi Skirgiella na prestol v Vilni. Toda za Boga dragega! To je vendar kraljeva dedščina, kateri jedini more v Litvi postaviti za kneza, kogar hoče, in radi tega čuvajte se, da vas naš veliki kralj ne kaznuje!" Veliki mojster pa jim odvrne; "Ako je kralj prvi gospodar Litve, naj zapove Vitoldu, da odstopi od vojne in vrne Križarjem Žmudsko, ker drugače so primorani udariti na Vitolda, in sicer tam, kjer ga morejo doseči in raniti. In tako so se vlekli dogovori od jutra do večera, kakor kak nedogleden pot v labirintu. Kralj, nehote se z ničemur za vezati, je postajal čimdalje nestrpljivejši ter je dejal velikemu mojstru, ako bi bila Žmudska pod križarsko roko bolj srečna, da bi Vitold gotovo ne bil prsta zganil, ker bi za to ne imel nobene priložnosti in vzroka. Veliki mojster, ki je bil jako miroljuben človek in ki je bolje nego drugi bratje poznal Jagiellovo moč ter

si prizadeval, spraviti kralja v dobro voljo in, ne oziraje se na mrmranje nekaterih zbadljivih in ošabnih kumtorjev, ni ščedel prijaznih besed ter je včasih bil celo ponižen, zato je ostalo vse posredovanje brez uspeha. Pač pa so se dovršili dogovori o važnejših predmetih jako kmalu ter so se že naslednjega dne pomenkovali o manj važnih rečeh. Kralj je o stro grajal Križarje, češ, da so jema-li v varstvo razbojnike, ki so ropali na meji ter so ugrabili Jurandovo hčerko in malega Jaška iz Kretkova, da so ubijali ribiče in kmete. Veliki mojster se je zvijsal in prisegal, da se je godilo vse brez njegove vednosti, ob enem pa je očital kralju, da ne le Vitold, marveč tudi poljski vitezi so pomagali paganskim Žmudcem v bo-rbi proti Križarjem ter je navel v do-kaz celo Matijca iz Bogdanca. Na s-rečo je kralj že vbedel od Povale, kaj so vitezi na Žmudskem iskali, ter je na njegovo pritožbo tem ložje odgo-voril, ker je imel Zbiška v svojem s-premstvu, v spremstvu velikega moj-stra pa sta bila oba brata von Baden ki sta dospela semkaj v nadi, da se jima morda posreči, spoprijeti se s Poljaki v dvoboju.

Toda do tega ni prišlo. Križarji so hoteli povabiti velikega kralja v slucaju, ako bi se bilo vse gladko končilo, v Torun, kjer bi njemu na čast priredili gostije in bojne igre, ki pa so se dogovori končali z jezo in nezadovoljnostjo, zato nikomur ni s dišale zabave. Samo časih v jutran-jih urah so poljski in križarski vite-zi poskušali zmeriti svojo moč in boj-no gibčnost, pa tudi to ni obodril-o križarjev, kakor je dejal veseli knez Jamont, kajti Povala iz Tačeva je po-kazal, da ima močnejšo roko nego Arnold von Baden, Dobek iz Olešni-ce je prekosil vse v borbi s kopjem. Lis iz Targovinska pa je v skakanju čez konja, č

Pri tej priložnosti sta se Zbišek in Arnold von Baden dogovorila zast-ran odkupnine. De Lorche, ki je kot grof odličnega gospoda zrl preko ram-na Arnolda, se je temu protivil, re-koč, da prevzame vse to nose. Toda Zbišek si je mislil, da mu vitežka čast nalaga, poplačati ono svoto, ka-tero se je bil zavezal plačati, in radi tega ni hotel sprejeti posredovanja gospoda de Lorche niti sprejeti Ar-nolda von Baden, ki mu je sam hotel znižati ceno.

(Dalje prihodnjič.)

ŠIRITE LIST "EDINOST".

Prekmurci prisprejmu regenta Aleksandra v Mariboru. Pot vod-stvem župn. J. Klekelna in župana Sever je prišlo okoli 300 prekmur-skih Slovencev k sprijemu. Njihov zastopnik je regenta nagovoril s sledčimi besedami; "Kraljeva Viso-kost! Več kot tisoč let smo trpeli Slovenci v Prekmurju pod tujim ja-romom, a vse nakane naših krutih so vraznikov nas niso mogle vgonobiti. Trdno stojimo na zemlji, katero so s krvavimi žulji obdelovali že naši pradedje v korist nasilnemu tujcu, — kot zajedni Slovenci in zvesti dr-žavljan naše lepe Jugoslavje. Čut ne-popisne hvaležnosti nas navdaja za našega osvoboditelja in se ponižno klanjamo Vaši kraljevski Visokosti, proseč za nadaljno blagohotno na-klonjenost.

Aleksander se je prisrčno zahvalil.

Prekmurci pred regentom v Mari-boru. Prekmurske "Novine" pišejo:

Ladave ciz naše krvi, iz krvi jugo-slovenske je obiskao svojo državo, svoje ljudstva Videli smo ga Slovenci, videli so ga naše oči. Prek-murci videli smo svojega vladara, šteroga je rodila kak nas, jugoslo-vanska mati, šteroga očaki so tak ze mljo obdelavali, kak jo vi obdelava-te, kmeti so bili i junaki, ki so delali i se borili. ... Iz toga dela, iz te nji-hove borbe je zrastla bratska, velika država; Jugoslavija, štera je i nas Prekmurce v to veliko blaženost spra-vila, ka smemo praviti; videli smo v-ladarja našega slovenskoga. Ljudst-vo prekmursko, ljudstvo, slovenskih vojvodov Tribive i Kocela, daj hvalo Bogi, ka si po več kak deset sto-tinah let znova prišlo pod vojvodo lastne krvi, ki te kak oča šče ljubiti. Vladara poštuj i molji za njega. Spre-jem ljubeznivi nikdar ne pozabimo.

"Ogrskim" Slovincem okoli lista "Zvezda ogrskih Slovencev" ta član-čič seyeda ne bo vseh Prekmurskim rojakom že sije solnce jugoslovans-ke zavednosti; našim "ogrskim" slo-venskim rojakom v Ameriki pa brli slaba lučka, ki črpa olje iz petrolej-skega sōda smrdljivega mažarskega šovinizma.

VELJA TUDI AMERIKO.

"Delo — pravo redstvo zoper draginjo". Ta zlati izk jugoslovan-skega voditelja Dr. Krošca je kot prvi začel izvajati slovenski kmet. On dela od mraka do mrca in bi bi lo zeleti, da bi delali vsi, radniki v uradu, železničarji na železnici, ru-dar v rudnikih, tovarniški delavec v tovarni, ne pa tako, kakor s pred-stavljajo komunisti — s štrajki. V-sak delavec naj bi se pred štrajkom prašal, ali so štrajki tisto sredstvo, ki utegne zmanjšati draginjo? Ni-kor ne, — nasprotno, vsak štraj-poveča draginjo, ker ovira produk-cijo in promet, pa požre delavcu, kar si je potom štrajka morebiti pridobil Vesten delavec, ki se ne da hujskati k štrajku, je dobronik nas vseh.

Francoski kmetje so izvrstno or-ganizirani; njihova zveza šteje pol-drugi milijon članov. Te zveze so s-klenile zahtevati od države, da se s-klene postava, po kateri bo vsak štrajk proglašen kot državi nevaren zločin in temu primerno kaznovan.

Jugoslovansko poslaništvo iz Wa-shingtona poroča;

Belgrad. — Iz Ljubljne javl-jajo; Po najnovejših vesteh je bil napad na "Slovenski Narodni Dom v Trstu dobro pripravljen. Manifestanti so dobili petrolej v ve-likih množinah iz sosedne vojašni-ce — škoda v Narodnem domu zna-ša 10 milijonov lir t. j. 575 tisoč do-larjev, in ona v hotelu "Balkan" 5 milijonov lir t. j. 287 tisoč dolarjev. Italijani so dejansko napadli tudi taj-nika naše delegacije v Trstu. Dr. No-vaka.

Iz Splita poročajo; V Šibeniku so Italijani zaprlj 50 Jugoslovanov in jih topli v zaporu; njihovi bolestni vskliki so se čuli cele noči na ulico. Ogorčenjē vlada po celi naši zemlji.

Belgrad, 20. julija. — Predsednik ministrskega sveta, Dr. Vesnić je ta dan podal ostavko kabineta, ker je Narodno predstavništvo prešnji dan zavrglo s 68 glasovi proti 64. 15. član volilnega zakonika, po katerem

bi učitelji ne mogli biti voljeni za po-slanca. Regent je ostavko sprejel. Ministerstvo opravlja posle do ses-tave novega kabineta.

Vatikan in Francija je prišlo do sporazumljenja. Vatikan se ne bo v-mešaval v francoske notranje poli-tiške razmere, in se bo držal zako-nov glede verskih dogovorov.

Poverjeništvu za kmetijstvo v Slo-veniji je zopet vvedlo gospodinjske tečaje po deželj. Pričeli se bodo v je-seni in trajali po 10 tednov. V tečaj na enem kraju se sprejme obenem večemu do 20 udeleženk. Že pred-vojno so bili taki tečaji velikega po-mena za slovensko ženstvo.

Odlikovani Orli. Regent Aleksan-der je o priliki svojega obiska v Slo-veniji odlikoval 3 člene orlovske zveze, z redom in sicer Jožefa Pirca predsednika Orlovske zveze, z red-om Sv. Save IV. razreda, Pavlja Kržana, načelnika Orlovske zveze in Jožefa Hvale, člana raditelskega zbora z redom Sv. Save V. razreda;

Na Vinici v Belikrajini je umrl koncem junia župnik č. g. Jurij Koenig.

Nuncijatura v Švici. V smislu do-govora s sv. stolico in švicarskim Zveznim svetom je bilo obnovljeno papeževu zastopstvo v Bernu, ki je bilo odpravljeno l. 1874 povodom kul-turnega boja.

BOJ MED JUGOSLOVANI IN ITALIJANI.

Italijani iz Pariza poročajo, da so se razmere med Jugoslavijo in Ita-lijo poostrele zaradi boja med četa-mi obeh držav med Planino in Cer-knico ob železnici iz Ljubljane na Št. Peter. Italijanska vlada zahte-va pojasnila iz Belgrada. Kakor pri-povedujejo, je prišel 4. julija jugo-slovenski poveljnik na mejo in za-hveval v imenu poveljnika četrte ar-made, da se morajo Italijani umakni-ti, ker so eno miljo predaleč na vz-hodu. Dal jim je tri dni časa.

ŠIRITE LIST "EDINOST".

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAC

6217 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE. Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

KATEKIZEM.

Slovenski - Angleški Katekizem za Slovenske šole v Ameriki spisal Rev. Kazimir Zakrajšek O. F. M. izdala Zveza Katoliških Slovencev v Ameriki, stane 45c.

Slovenski Abecednik za Sloven-sko mladino v Ameriki, stane 50c.

Naroča se pri:

"AVE MARIA"
1849 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

VAŽNO NAZNANILO.

Dr. J. V. Zupnik, ki je imel svoj zdravniški urad na 6127 St. Clair Ave. nad pet let, bo preselil svoj urad v sosednjo hišo v 6131 St. Clair Ave. prvega avgusta. Od tedaj naprej ne bo več uradoval v starih prostorih. Dr. Zupnik se je preselil v Knausovo poslopje, kjer je Knausova dvorana. Urad bo ravno pod dvorano na oglu St. Clair Ave. in East 62nd St., nad uradom denarnega zavoda The New Bank.

Glavni uhod bo na vogalu dvainšesdesete ulice, kakor v Knausovo dvorano. Pazite na napis!

Dr. Zupnik je uspešno opravljal zobozdravniško delo nad pet let v svojem starem prostoru. Sedaj se seli samo v sosed-nje poslopje, kjer bo imel najboljše opremljen zobozdravniški urad. Tu bo opravljal vsa taka dela, kakor so znana pod ime-ni: Crown and Bridge work, Fillings and Plates and Extrac-tion of teeth.

Dr. Zupnik zdravi vsakega bolnega osebn; nikoli ne na-jame kakega drugega zdravnika praktikanta, da bi se učil na bolniku; vedno se zanima zanje sam, kar vam jamči, da boste najboljše postreženi.

Vsi Slovenci v Clevelandu priporočajo Dr. Zupnika. Več jih pride tudi iz Collinwooda, Nottingham. West Parka in Newburga.

Dr. Zupnik je naročil, da se to tiska, samo zato, da ga oni lahko najdejo, ki iščejo njegove pomoči; da ga najdejo po pr-vem avgustu v njegovem novem zobozdravniškem uradu na St. Clair Ave. in E. 62nd St., v Knausovem poslopju, pod dvo-rano in nad banko. Glavni uhod na E. 62nd St., kakor za dvo-rano.

Dr. J. V. Zupnik
ZOBOZDRAVNIK
6131 St. Clair Avenue